

Asia: VN/27452/2020/

Työryhmän mietintö julkisuuslain ajantasaistamisesta

Yleisperustelut sekä suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Huomionne yleisperusteluista sekä suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys -jaksosta (mietinnön jaksot 2-5 ja 10)?

-

Soveltamisalan laajentamista koskevat ehdotukset

Miten arvioitte vaikutuksia, joita seuraa mietinnössä ehdotetun julkisuuslain soveltamisalan laajentamisesta julkisen hallintotehtävän hoitamiseen kokonaisuudessaan? Onko mietinnössä jäänyt tältä osin tunnistamatta joitakin erityisiä vaikutuksia, jotka liittyvät organisaationne erityispiirteisiin?

Mietinnössä esitetty julkisuuslain soveltamisalan laajentaminen vaikuttaisi A-Kruunuun. Korokotukilaissa (604/2001) on syyskuussa 2023 tullut voimaan säännös, jonka mukaan korkotukivuokra-asuntoon asukasvalintaa suorittavaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta. Asukasvalinta valtion tukemiin vuokra- ja asumisoikeusasuntoihin on katsottu julkiseksi hallintotehtäväksi eduskunnan perustuslakivaliokunnassa uuden asumisoikeuslain käsittelyn yh-teydessä (PeVL 5/2021 vp). Julkisuuslakia sovelletaan siten voimassa olevan lain mukaan asukasvalintaan A-Kruunussa vain siltä osin kuin siinä käytetään julkista valtaa.

Asukasvalinta valtion tukemiin vuokra-asuntoihin

Asukasvalintaprosessi valtion tukemiin vuokra-asuntoihin on esitetty kattavasti Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat - KOVA ry:n mietinnöstä antamassa lausunnossa ja A-Kruunun osalta prosessi on ko. lausunnossa kuvatun kaltainen ja viittaamme siihen. A-Kruunu on KOVA ry:n jäsen.

A-Kruunun kommentit mietintöön

Asukasvalinta on A-Kruunun ydintoimintaa ja kyse on tosiasiallisesta hallintotoiminnasta, ja sen on tapahduttava nopeasti, jotta asukkaat saavat kodin nopeasti ja asuntojen käyttöaste pysyy korkeana.

Mahdollisen julkisuulain soveltamisalan muutoksen myötä lisääntyvä tietopyyntöihin vastaaminen, heikentäisi ja hidastaisi kykyä huolehtia ydintoiminnasta. A-Kruunun päätehtävä on tarjota kohtuuhintaista asumista. Julkisuuslain soveltamisen laajentaminen aiheuttaisi perustoimintaan liittyvää hallinnollista taakkaa, mikä aiheuttaisi kustannuksia ja nostaisi vuokria ja käyttövastikkeita. On myös tärkeää, että vapaat asunnot asutetaan mahdollisimman pian, jotta käyttöaste ja vuokratulot pysyvät mahdollisimman korkeina, eivätkä tyhjän asunnon kustannukset jakaudu muille vuokralaisille omakustannusperiaatteen mukaisesti. Tämä ydintehtävä pystytään tällä hetkellä suorittamaan sujuvasti ja tehokkaasti ja tämä ollaan vaarassa menettää, jos ydintoimintaan liittyvää hallinnollista taakkaa lisätään nykyisestä. Yleisestikin valtiovoimien taholta asetettu tavoite sääntelyn ja byrokratian keventämiseen on vastoin nyt mietinnössä esitettyä.

On epäselvää, mitä tietoja asukasvalinnasta voitaisiin tosiasiallisesti antaa julkisuuslain nojalla. Asukasvalinta sisältää pääosin arkaluonteisia, suojattavia henkilötietoja. Asukasvalintaan liittyy muun muassa paljon hakijoiden tuloihin ja varallisuuteen liittyviä tietoja, jotka ovat salassa pidettäviä. Asukasvalinnassa ei myöskään synny ns. päätösasiakirjoja. Prosesissa syntyvät dokumentit ovat pääosin hakemuksia, niiden liitteitä, kirjeenvaihtoa ja sopimuksia. Mitä laajemmalle julkisuuslain soveltamisala ulottuu, sitä suurempi on riski, että henkilötietojen suoja vaarantuu. Muutos tulisi vaatimaan laajaa koulutusta ja ohjeistusta kaikille sektorin toimijoille ja sen soveltaminen tulisi olemaan hankalaa.

Lisäksi yhdyimme Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat - KOVA ry:n mietinnöstä antamaan kattavaan lausuntoon asiassa.

Miten arvioitte vaikutuksia, joita seuraa mietinnössä ehdotetun julkisuuslain soveltamisalan laajentamisesta julkisyhteisön määräysvallassa oleviin yhteisöihin ja säätiöihin? Onko mietinnössä jäänyt tältä osin tunnistamatta joitakin erityisiä vaikutuksia, jotka liittyvät organisaationne erityispiirteisiin?

Asunnonhakijoiden näkökulmasta ARA-toimijat vertautuvat kaikista niihin kohdistuvasta mittavasta sääntelystä huolimatta vapaarahoitteisia asuntoja tarjoaviin toimijoihin. A-Kruunu ja muut ARA-yhteisöt siis toimivat kilpailutilanteessa markkinoilla, vaikka kilpailua on lainsäädännöllä rajoitettu. Koska mietinnössä ehdotetaan julkisuuslakia sovellettavaksi julkisyhteisöjen määräysvallassa oleviin yhteisöihin ja säätiöihin siltä osin kuin ne harjoittavat muuta kuin kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa, katsomme, että julkisyhteisöjen määräysvallassa oleviin A-Kruunuun ja muihin ARA-yhteisöihin ei sovellettaisi julkisuuslakia, koska ne toimivat tosiasiallisesti kilpailutilanteessa markkinoilla ja tämä tulee selkeästi linjata lain uudistamisen jatkovalmistelussa.

Lisäksi yhdyimme Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat - KOVA ry:n mietinnöstä antamaan kattavaan lausuntoon asiassa.

Minkälaisia erilaisia turvallisuuden liittyviä vaikutuksia arvioitte mietinnössä ehdotetulla julkisuuslain soveltamisalan laajentamisella olevan? Ovatko voimassa olevan julkisuuslain salassapitoperusteet riittävät suojaamaan tietoja, joita on ehdotuksen mukaan soveltamisalan piiriin uutena tai laajemmin tulevien toimijoiden hallussa? Onko organisaatiollanne hallussa tietoja, joiden salassapito olisi välttämätöntä esimerkiksi turvallisuusnäkökohtien vuoksi eikä niiden salassapito ole mahdollista voimassa olevassa laissa tai erityislaeissa säädettyjen salassapitoperusteiden perusteella?

Muut mietinnön ehdotukset

Olisiko muilla kuin lain soveltamisalaa laajentavilla ehdotuksilla organisaatione näkökulmasta turvallisuusvaikutuksia ja minkälaisia nämä vaikutukset olisivat?

-

Lakiehdotus ja säännöskohtaiset perustelut

Huomionne luvuittain lakiehdotukseen ja sitä koskeviin säännöskohtaisiin perusteluihin?

1 luku

-

2 luku

-

3 luku

-

4 luku

-

5 luku

-

6 luku

-

7 luku

-

8 luku

-

Muut huomiot

Muut mahdolliset huomionne?

-

Vitakoski Riikka
A-Kruunu Oy